

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Juliana Maio
CITY OF THE SUN

Copyright © 2014 Juliana Maio

Published by special arrangement with Juliana Maio in conjunction with her
duly appointed agents 2 Seas Literary Agency and PLIMA Literary Agency.

Translation Copyright © 2015 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-01539-3

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od
drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u
potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva
životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

GRAD SUNCA

Džulijana Majo

Preveo Mirko Bižić

Izdavaštvo
vulkan

Beograd, 2015.

Za Natašu. Ti si, také, kćerka Egipta.

„Kairo je za vreme rata bio ono zbog čega je Kazablanka stekla svoj mitski status kao u istoimenom filmu Hamfrija Bogarta – romantična pustinjska raskrsnica svetova, stecište špijuna i vojnika prepuno kafea, starih tvrđava, žena s prošlošću i muškaraca s budućnošću, samo što Kairo svemu dodaje kraljevski dvorski sjaj i veličanstvenost visokog društva kakve Kazablanka, i na filmskom platnu i izvan njega, nikada nije čak ni pokušala da prizove...“

Vilijam Stedijem

(Previše bogat: uzvišeni život i tragična smrt kralja Faruka)

PROLOG

Savremena Kleopatra bez veličanstvenog sjaja – to sam ja! – pomislila je Maja, naslanjajući se na ogradu oronulog broda *El Aziz* dok je ulazio u aleksandrijsku luku u vruće i sparno jutro. Poput legendarne egipatske kraljice koja ju je opčinjavala, i ona je prokrijumčarena u grad. Ali dok je Kleopatra imala planove o zavođenju najmoćnijeg vojnika na svetu kako bi on osigurao njenu vladavinu, ova iznurena izbeglica iz Evrope mogla je samo da se nada da će izbeći beskrajni progon uzrokovan time što je rođena kao Jevrejka i pustošenja izazvana ratom na tom kontinentu. Možda će ovde, u ovoj suncem okupanoj mediteranskoj zemlji, moći da se oslobodi košmara koji su je mučili iz noći u noć. Rekli su joj da su Jevreji bezbedni u Egiptu, ali nije bilo načina da se umakne ratu, na šta su je podsetili gigantski brodovi i podmornice koji su se uzdizali na horizontu poput zlokobnih olujnih oblaka. Iako je znala da je flota britanska, ipak je zadrhtala.

Nekada joj se činilo da bi sve dala samo da poseti zemlju faraona i uplovi u luku u kojoj bi je dočekale šarene jedrilice i ribarske barke. Krenula bi uz Nil baržom, raskošno namirisanom uljem lotosovih cvetova na način na koji su to Egipćani radili u drevna vremena, i polako bi klizila uz reku, diveći se veličanstvenim hramovima duž obala. Ali dok je zurila u ratne brodove od nerđajućeg čelika, fantazija je iščezla. Bila je previše iscrpljena za to. Rat joj je oteo i pravo da sanjari. Želela je samo da pronade neko mesto gde će moći trajno da se skrasi.

Džulijana Majo

Dok je brod prilazio sidrištu, videla je da je pored britanskih bojnih brodova na stotine teretnih brodova nagurano u luci i pitala se koliko će njenom brodu biti potrebno vremena da pristane. Uostalom, ovo je bio štab britanskih pomorskih snaga u Mediteranu i koga je bilo briga za brodić pun prljavih izbeglica? Skinula je maramu s glave i vezala dugu kosu u konjski rep, pre nego što je njom razmahnula da ohladi vrat, pripremajući se za dugo čekanje.

Neverovatno, samo dva sata kasnije, *El Aziz* je bacio sidro. Da li joj se bog najzad smilovao?

POGLAVLJE 1

Libijska pustinja
Septembar 1941.

„On kaže da je to istina. Hitler je musliman, dobar musliman. Ide u džamiju i moli se pet puta dnevno“, uveravao je Mikija njegov egipatski prevodilac, dok je užurbano prevodio komentare šarolike grupe beduina, koji su se okupili oko njihovog džipa. Ljudi su uskakali jedan drugome u reč u zanosu da s američkim reporterom podele svoje priče o ratu.

„Da li se ti to šališ sa mnom, Sidi?“, upitao je Miki, potežući obod svoje bejzbol kape *Detroit tajgersa*.

„Oni kažu da mu je muslimansko ime Muhamed Hajder i da je došao ovamo u Libiju da oslobodi sve Arape od britanskih nevernika“, odgovorio je Sidi, zaklanjajući rukom oči od sunca i škiljeći ka Mikiju, koji se nadnosio nad njim.

Beduini su klimali glavama kao da su razumeli šta je Sidi rekao.

„Gde ste samo došli do takve zamisli?“

„Kažu da su to čuli na radiju, na nemačkoj radio-stanici. Oni puštaju najbolju muziku, gospodine Miki Konoli“, objasnio je Sidi.

Miki je odmahnuo glavom u neverici. Čuo je svakojake sulude priče otkad je stigao u Egipat u julu, ali ova je sve prevazilazila. S Gebelsom na čelu, Hitlerova moćna propagandna mašinerija proširila je svoj domašaj do najudaljenijih delova pustinje na severu Afrike, a meštani su

je prihvatili. Drska hvalisavost Nemaca ga je izluđivala, iako je morao da prizna da su proklete Švabe izvanredne u svojoj igri.

„Zar oni ne slušaju BBC?“, pobunio se on, zamahujući na muve koje su mu se rojile ispred lica.

Čovek sa sivom maramom na glavi i spljoštenim nosom procedio je kratak odgovor pošto je Sidi preveo pitanje. Beduini su se od srca nasmejali duhovitosti svog druga, koji je naduvao prsa od ponosa.

„O, da, slušaju ponekad, ali to je veoma dosadno“, preveo je Sidi, jedva potiskujući osmeh s lica. „Oni nam pričaju kako da uzgajamo baštu.“

Miki se kratko osmehnuo, odlučivši da se ne raspravlja, ali se osećao poraženo. Nije se vozio 750 kilometara od Kaira i prkosio britanskoj Vrhovnoj komandi, prelazeći granicu Libije, samo da bi slušao gomilu nomada koji su pevali hvalospeve Trećem rajhu. Došao je ovamo po priču. Iako nije bio umešan u ovaj pustinjski rat, američki narod morao je da zna za njega. Trebalo ga je uputiti u stratešku važnost Egipta, koji se nalazio na žili kucavici Mediterana i čiji je Suecki kanal predstavljao ključnu vezu saveznika s Orijentom. Ako Hitler ovde pobedi, svet će se naći u potpunom haosu.

Tokom poslednjih nekoliko nedelja, kancelarija britanskog vojnog atašea za štampu postajala je sve ćutljivija, ali nije bilo potrebno biti genije da se shvati kako general Ervin Romel i njegov moćni Afrički korpus jure ka granici Egipta munjevitom brzinom, ponovo osvajajući teritoriju Libije koju su Britanci preoteli od Italijana. Pre tri nedelje Nemci su bili udaljeni tri stotine kilometara u Bengaziju; sada su bili na samo osamdeset kilometara od granice.

„Sidi, molim te, pitaj ove dobre ljude šta misle, ko će pobediti u ratu“, zatražio je, nastavljajući razgovor.

Pitanje je naišlo na momentalan i jednoglasan odgovor.

„Nemci, naravno“, preveo je Sidi.

Nije bila novost da su Britanci trpeli znatne udarce. Suočeni s nemačkim novim dugometnim topovima, nalazili su se u veoma nepovoljnom položaju. „Ja još ne bih otpisao Britance“, upozorio je Miki, „nisu oni slučajno stekli kontrolu nad polovinom sveta.“

„Ako mene pitaš, gospodine Miki Konoli, zbog Engleza mi nemamo novca da hranimo svoje porodice“, zafrktao je Sidi. „Oni uzimaju najbolje poslove i gledaju nas s visine zato što smo siromašni. Zašto su, uostalom, oni i dalje ovde?“

Miki je čuo slične pritužbe od *felahina*, seljaka koje je sretao na delti Nila na putu za front, koji su krivili Britance za neverovatnu inflaciju. Ovo nije bio njihov rat. Ni Nemci ni Egipćani nisu jedni drugima objavili rat. Ipak, kada je 1939. u Evropi započeo sukob, Britanci su u Egiptu uveli vojne zakone i sud, preuzimajući kontrolu nad lukama, železnicom i aerodromima, i cenzurišući štampu, praktično ukidajući nezavisnost za čije su se sticanje Egipćani tako žestoko borili i teoretski je i dobili 1946. godine. Britanci su odbili da popuste svoj pritisak nad zemljom.

„Oluja se sprema“, upozorio je Sidi, škiljeći ka severu i sve mračnijem horizontu. „Moramo da požurimo nazad kroz udolinu Siva.“

Miki je mogao da oseti kako mu laki povetarac pomera kapu. Pogledao je na sat. Bilo je blizu osam ujutro, a temperatura mora da je već bila prešla 37 stepeni. Bilo je vreme da ide. Od beduina je čuo sve što je mogao. Zahvalio im je, podelivši im paklice *laki strajka* koje im je poneo kao poklon. Kada je Sidi počeo da sipa vodu u hladnjak džipa, momak koji se starao o kamilama počeo da viče. Stajao je na ivici obronka i grozničavo pokazivao dole ka dolini.

„Tenkovi“, povikao je Sidi, nadglasavajući povike nomada, koji su trčali ka momku. „O, nadam se da to nije neka velika nevolja“, rekao je nervozno.

Miki se iscerio zbog srećne okolnosti koja mu se ukazala i potapšao Sidija po ramenu. Možda će na kraju ipak doći do priče, okasnelog poklona samom sebi za dvadeset šesti rođendan, koji je bio prošle nedelje. Pružio je ruku na zadnje sedište džipa i uzeo dvogled, pa požurio do ivice obronka da se pridruži uznemirenim beduinima.

Primetio je grupu od desetak britanskih krstarećih tenkova kako se kotrljaju po pesku. Rutinska izvidnica, pretpostavio je, ali su mu tresak i tutnjava granata ubrzo ukazali da nije tako. Na tenkove se pucalo. Eksplozije su potresale tlo. Beduini se baciše na zemlju, ali Miki ostade da stoji. Srce mu je žestoko lupalo dok je pogledom grozničavo pretraživao horizont, pokušavajući da vidi odakle dolazi neprijateljska vatra.

Tamo! Levo od tenkova spazio je jedinicu od šest nemačkih tenkova koji su se pojavili iza jednog brdašceta. Zaseda. A to nisu bili obični nemački tenkovi. Bili su to oni tipa *pancer IV*, čudovišta koja su bila teža, moćnija i imala veći domet paljbe od bilo čega na šta su Britanci ikada naišli. On je čuo glasine o njima, ali te glasine odbacio je britanski

obaveštajni oficir koji mu je rekao da Nemci nemaju potrebnu opremu da iskrcaju takve džinovske tenkove na dokovima.

Zaglušujući tresak žestoko je protresao zemlju, učinivši da Miki skoro izgubi ravnotežu, ali je uspeo da je povрати. Ogromni stubovi od peska i dima obavili su britanske tenkove dok su granate letele na sve strane. Bilo je to nešto najstrašnije i najzbuđljivije što je ikada iskusio.

Beduini se raspršiše uokolo, trčeći najbrže što su mogli.

„Moramo da idemo, gospodine Miki. Baš me briga koliko me plaćate. Moramo da idemo.“ Sidi je čvrsto stegnuo Mikija za nadlakticu i nije ga puštao.

„Smiri se, habibi*“, reče Miki, istrгнуvši ruku iz njegovog stiska. „Ovde smo bezbedni. Nemamo čega da se plašimo. Akcija se dešava daleko ispod nas.“ Ponovo je podigao dvogled. Bože blagi! Nemci su postavili svoje nove dalekometne topove kalibra 75 mm na *pancer IV*. Spoj dometa i pokretljivosti pokazivao se kao smrtonosan.

Nove eksplozije stvorile su pravu peščanu oluju dok je ritam pucnjeva postajao sve brži. Dva laka britanska tenka bila su u plamenu. Nalet adrenalina prostruja kroz Mikijevo telo kada je primetio nemačkog oficira kako viri kroz prorez za osmatranje i dovikuje naredbe svojim ljudima. Kupola *pancera* se okrenu i tenk jurnu napred preko grebena male dine, neprestano pucajući; njegove protivoklopne granate zarile su se u krstareći tenk i raznele mu karoseriju. U trenutnom blesku, gorivo i municija koji su se nalazili unutra planuše. Miki se uzdrža da ne krikne i skrenu pogled, dok su tenk i ljudi u njemu nestajali u silovitoj eksploziji. *Panceri* su bili nezaustavljivi i metodično su uništavali jedan po jedan laki tenk. Savezničke granate imale su mali učinak protiv ojačanih kupola *pancera*, odskakući od gvožđa i bezopasno eksplodirajući na tlu.

Odjednom, eksplozija od koje su pucale uši odjeknu na petnaest metara od njega, izbacujući uvis stub peska i šljući kamenje i gelere svuda uokolo. Zaglušujući tresak podigao ga je u vazduh i on pade na stomak koji metar dalje, skriven velikim oblakom dima. Ruke su mu bile izgrebane i orkvavljene. *Prokleta zalutalo zrno*, pomislio je. Omamljen eksplozijom, on se instinktivno sklupča u loptu i pokri rukama glavu kako bi se zaštitio od kamenja i peska koji su pljuštali kao kiša.

* Arap. reč koja se koristi od milošte za dragu osobu muškog pola. (Prim. prev.)

Grad sunca

Kada je pljusak prestao, on skoči i poče da trči ka zaklonu. Zaustavio ga je prigušen krik. Sidi se kotrljao niz obronak prema mestu na kom se odvijala bitka. Miki je na časak oklevao pre nego što je pojurio nazad k njemu, baš kada je još jedan gromoviti tresak potresao zemlju u njegovoj blizini. Geleri i kamenje ponovo su počeli da padaju kao kiša. Uspaničio se. Da li su ih Nemci videli i usmerili nišane k njima? „Sidi“, povikao je, grozničavo pokušavajući da vidi kroz dim. Pronašao ga je kako nepomično leži na dnu padine.

Morao je da stigne do njega pre nego što padne sledeća granata. Zaklanjajući rukama glavu od kamenja koje je fjukalo kroz vazduh i iskrećući stopala postrance da ne padne, on požuri do Sidija. Egipćanin je bio sklupčan u fetusni položaj. Oči su mu bile sklopljene, a sa čela i vilice curila mu je krv. Miki ga okrenu na leđa. Disao je.

„Sidi, čuješ li me? Čuješ li me?“, vikao je stalno iznova.

Ugao Sidijevih usta zgrčio se dok se mučio da uobličići odgovor. „Nadam se da si sada dobio svoju priču“, procedio je promuklim šapatom.

Miki zatrepta. „Možeš li da me uhvatiš oko vrata?“, upitao je. Nije bilo vremena za čekanje. Zgrabio je Egipćanina za zaštitni prsluk i uspravio ga na noge.

Sidi zajauka kada su mu kolena popustila i ponovo se sruči na zemlju.

U dolini, tenkovi su i dalje pucali jedni na druge, a lepljiv dim uzdizao se visoko u nebo. Miki kleknu i prebaci Sidija preko ramena što je bolje umeo. Morali su da se izgube odavde, od pogleda Nemaca. I to brzo.

POGLAVLJE 2

„*Eins, zwei, drei...*“ Hajnrih Kesner zastenja dok je radio zgibove na gvozdenoj šipci ukucanoj u plafon, brojeći do petnaest pre nego što je završio treći niz vežbi. Već je bio uradio trbušnjake, sklekovе i dizanje tegova. „U zdravom telu zdrav duh“, rekao je samom sebi, gledajući kroz otvoren prozor i puštajući da mu svež povetarac s Nila osuši znoj koji mu je izbio po vratu i licu, lepeći mu potkošulju za telo.

Iz male teretane na prednjoj palubi mogao je da vidi sunce koje je blistalo nad blagim talasima reke koji su ljuljali njegovu *dahabiju*, kako su Arapi nazivali ovakve ploveće kuće. U osam sati ujutro Kairo je bio miran, i čak je i njegov komšija, major Blandel iz britanskog RAF-a, još spavao da preboli mamurluk.

Ali za Kesnera je dan već bio u punom jeku. Danas ide u Aleksandriju po hitne instrukcije od SS-a. Jevrejin, žrtva dečje paralize s izrazitim hrananjem, doći će iz Istanbula parobrodom *El Aziz* u podne. Trebalo je da drži tog čoveka na oku dok ne dobije dalja uputstva. To nije bio lak zadatak, ali Kesner je znao da može računati na pomoć Muslimanske braće. Rajh je bio velikodušan prema toj islamskoj organizaciji i finansirao je njen gerilski rat, koji je bio u toku, protiv zajedničkog neprijatelja, Engleza.

Bilo je to prvi put da se SS neposredno obratio Kesneru i on se osećao počastvovano što služi firerovoj elitnoj paravojnoj jedinici. Njegovi pređašnji kontakti uvek su bili s Abverom, nemačkom vojnoobaveštajnom organizacijom kojoj je slao informacije u vezi s vojnom snagom i snabdevanjem saveznika u toku priprema za Romelovu invaziju na

Egipat. Njegov posao postajao je sve lakši zahvaljujući velikom broju disidentskih grupa koje su ovde postojale – od dvorskih, preko vojnih, do verskih i omladinskih – i koje su se protivile britanskoj okupaciji, pa mu nikad nije nedostajalo informacija.

Hajnrüh, ti si jedan srećan momak. SS te je primetio, pomislio je on, duboko udišući svež vazduh. Voleo je da boravi na reci, koja mu je prizivala prijatne uspomene na izlete čamcem na Dunavu, koje je predvodio kao zvezda u usponu u Hitlerovoj omladinskoj organizaciji. Ko zna, možda će ponovo živeti u Bavarskoj ako ga posle rata premeste u SS.

Nacisti su obećali svim oficirima SS-a da će im posle rata biti dodeljeni zemljišni posedi. On bi voleo da njegov posed bude blizu Regenzburga, gde je rođen, očaravajućeg manjeg grada na Dunavu. Njegova žena Olga, koja je uskoro trebalo da rodi njihovo prvo dete – dečaka, nadao se on – uživala bi da tamo podiže njihovu porodicu. Ali sve po redu; prvo je trebalo pobediti u ratu. *Deutschland Erwache!*^{*}, glasio je poklič na mitinzima nacističke partije. Bilo je vreme da nemački narod povрати svoje mesto u svetu.

Kesner je popio sveže isceden sok od pomorandže koji mu je ostavio njegov sluga i stao ispred ogledala u pozlaćenom ramu, postavljenog na zid. Razjapio je usta i pregledao zube, opipavši svaki prstom u potrazi za šupljinama – njegov svakodnevni ritual. Zadovoljan, pogledao se u ogledalu. Njegove smeđe oči i crna kosa doneli su mu u mladosti nadimak *Schwarze Hund* – Crni Pas. Iako nije imao plavu kosu i oči, Kesner se ponosio svojom isturenom vilicom i jakim obrvama, koje su nesumnjivo bile arijevske odlike. Ali to što je crnomanjast, pored toga što je tečno govorio arapski, pokazalo se korisnim. Mogao je da se predstavlja kao Egipćanin kada je to služilo svrsi, pošto je ovde živeo u detinjstvu. Kada je imao osam godina, šest meseci posle očeve smrti, njegova majka udala se za Egipćanina i spremno pristala da se preseli iz Regenzburga u Aleksandriju. Pet godina kasnije sahranila je i ovog muža i preselili su se nazad u Nemačku, gde je brzo pronašla trećeg muža. „Žene su slabe“, rekao je prezrivo.

Pre nego što je sišao spiralnim stepenicama od kovanog gvožđa u glavnu spavaću sobu, prošao je kroz dnevnu sobu koja je, kao i ostatak broda, bila ukrašena kristalnim lusterima i hrastovim nameštajem u stilu

^{*}Nem. Nemačko, probudi se! (Prim. prev.)

Luja XIV, raskošne izrade i sa zlatnim inkrustacijama. Nameštaj je bio previše gizdav za njegov ukus, ali do plovećih kuća bilo je teško doći. Imao je sreće što je pronašao jednu, i to po razumnoj ceni. Dahabije su obično bile drugi dom bogatim stanovnicima Kaira, koji su plaćali pravo malo bogatstvo da ih iznajme, i nudile su utočište od vonja grada i odmor od zagušujuće vrućine u letnjim mesecima. Među savezničkim oficirima, koji su pohrlili u Kairo otkad je Romel uleteo u Libiju da spase Musolinijevu vojsku prošlog februara, vladala je velika potražnja za njima.

Za Kesnera je dahabija, slobodna od okružujućih čeličnih struktura, bila savršeno mesto odakle je mogao da šalje svoje radio-izveštaje u Tripoli, prestonicu Libije, i vrši svoje tajne aktivnosti u neophodnoj izolaciji, bez obzira na prisustvo britanskih oficira u susjednim plovećim kućama. Dvapat dnevno, u 9.15 i 16.15, američka ambasada slala je radijske izveštaje u Vašington. Abver je odavno razbio američku šifru, što mu je omogućavalo da nadzire njihove svakodnevne razmene informacija o savezničkim aktivnostima i vojnoj snazi. Ovo je bio jedan od njegovih najboljih izvora informacija. Nažalost, danas će morati da propusti jutarnju američku emisiju pošto je morao rano da krene u Aleksandriju. Ali prvo je morao da pošalje poruku svom kontaktu u Abveru i potvrdi da je dobio fotografiju Jevrejina. Njegova radijska prostorija nalazila se u utrobi broda i u njoj je uvek bilo nepodnošljivo vruće. Kasnije će se istuširati.

Povukao je baršunastu zavesu na drugoj strani kupatila, otkrivajući zaključana, ojačana drvena vrata, koja su vodila u malu ostavu. Jedini ključ od tih vrata uvek je držao kod sebe. Kada je ušao u prostoriju, podigao je poklopac s velikog sanduka od mahagonija u kome se nalazio gramofon i pritisnuo skrivenu polugicu iza obrtne ploče. Gornja površina aparata se podigla, otkrivajući merdevine koje su vodile u skućeni otvor.

Na dnu merdevina nalazila se mala stolica na sklapanje i radio-predajnik. Uključio je sićušnu lampu i zatvorio poklopac iznad sebe, navukavši i gvozdenu rezu iz opreza. Njegov jedini put za bekstvo odavde bio je kroz kapak koji se otvarao u reku. Uključio je predajnik i otkucao svoju poruku za Tripoli u nekoliko kratkih izdvojenih intervala, pazeći da ne emituje predugo, u strahu da neko ne uhvati njegov signal. Odjavio se, potpisavši poruku sa *Schwarze Hund*.

Deset minuta kasnije Kesner se istuširao, razdelio vlažnu kosu po sredini i zakopčao široki smeđi opasač s uniforme oficira Poljske armije.

Grad sunca

Ovo prerušavanje odabirao je kad god je odlazio s broda, i ono mu je dobro služilo. Ubedio je svog komšiju iz RAF-a da je kapetan koji, kao i mnogi uticajni ljudi, izbegava da ga vojska pozove. Ovu laž bilo je lako plasirati – poljska vojska bila je previše dezorganizovana da bi bila u stanju da formira borbene jedinice, a kamoli da uđe u trag odlutalim kapetanima. Kesner je na glavu stavio trorogu kapu i uzeo iz ormara fotografiju Jevrejina. Taj čovek bio je u ranim dvadesetim godinama i na fotografiji u pasošu se osmehivao. Njegov okruglast nos i ravne usne jasno su ga otkrivali kao Jevrejina. Na drugoj strani fotografije olovkom su bile ispisane reči *Erik Blumental, Kopenhagen 1936*. „Jedva čekam da te sretnem, her Blumental“, reče Kesner.

POGLAVLJE 3

Maja ispusti vazduh krenuvši niz ulicu, nestabilna na nogama. Još je mogla da oseti ljuljanje broda pod nogama, ali bar joj se stomak umirio. Morala je da se rastereti od ovog dana koji je već predugo trajao, iako je tek prošlo dva sata posle podne. Pošto su prošli kroz carinsku kontrolu u Aleksandriji, nju i njenu porodicu neočekivano su odveli na železničku stanicu i poslali u Kairo, zajedno sa stotinama drugih izbeglica. Nemački avioni žestoko su bombardovali Aleksandriju i tu više nije bilo bezbedno ostati. A sada se nalazila u predgrađu Heliopolisa, dvadesetak kilometara od Kaira.

Volela bi da je duže mogla da razgleda Aleksandriju. Mnogo je čitala o slavnoj prošlosti grada. Njen na brzinu stečeni utisak o ovoj nekadašnjoj Meki filozofa i pisaca bio je da je grad u potpunom haosu. Istog časa kada je stupila nogom u njega, preplavio ju je niz bleštavih slika pod belom svetlošću sunca – britanski i saveznički vojnici u prolazu, ljudi na dokovima koji u beskraj utovaruju i istovaruju sanduke i drski ulični prodavci koji rizikuju živote izbegavajući automobile u prolazu da bi nekom utrapili svoju robu. Kakofonija zavijanja sirena ambulantnih kola i trubljenja drugih, škripanje točkova tramvaja i prodorni ezan kojim su muslimani pozivani na molitvu i dalje su joj odjekivali u ušima.

Iako nije videla mnogo od Kaira, izgledalo je da i ovde vlada opšti haos, s možda manje vojnika, ali više životinja – kamila, magaraca, ovaca i koza, svuda po ulicama i trotoarima. Bar je ovde u predgrađima bilo tiho i mirno.